

MOTERŲ DIRVA

Gruodis (Dec.), 1949

No. 12.

MĖNESINIS
LAIKRAŠTIS

*A.L.R.K. Moterų Sąjungos
Organas*

Moterų Sąjungos Centro Valdyba 1949-1951

Ofiso adresas: 4559 So. Paulina St., Chicago 9, Ill.

Dvasios Vadas — REV. F. JUŠKAITIS,
432 Windsor St., Cambridge, Mass.

Pirmininkė — FRANCES BAČINS-
KIENĖ, 39 Providence St., Worcester,
Mass.

I-moji Vice pirmininkė — MARIJONA
ŠRIUPSIENĖ, 6733 So. Campbell Ave.,
Chicago 29, Ill.

II-roji Vice pirmininkė — S. DIRŽIE-
NĖ, 1601 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill.

Sekretorė — MARIJONA VAIČIŪNIE-
NĖ, 4559 So. Paulina St., Chicago 9, Ill.

Išdininkė — ELENA STATKIENĖ,
4559 So. Paulina St., Chicago 9, Ill.

IŽDO GLOBĖJOS

ELZBIETA PAURAZIENĖ, 17403
Quincy Ave., Detroit 21, Mich.

VERA GALNAITĖ, 717 W. 18th St.,
Chicago 16, Ill.

DAKTARAS - KVOTĖJAS

DR. S. BIEZIŲ, 2201 W. Cermak Rd.,
Chicago 8, Ill.

DIREKTORĖS

Connecticut valst. — A. KĖDIENĖ, 6
Morton St. Hartford, Conn.

Illinois valst. — MARIJONA PAUKŠ-
TIENĖ, 4428 So. California Av., Chicago
32, Ill.

Massachusetts, Maine ir New Hamp-
shire valst. — TEKLĖ MAŽEIKIENĖ, 9
Ashmont Ave., Worcester, Mass.

Michigan valst. — ONA KASE, 16234
Lesure Ave., Detroit 27, Mich.

New York ir New Jersey valst. — (Pra-
nešime vėliau).

Ohio valst. — J. ČEPIENĖ, 4058 St.
Clair St., Cleveland, Ohio.

Pennsylvania valst. — J. TAMANAUS-
KIENĖ, 218 Oak St., Minersville, Pa.

Maryland valst. — (Pranešime vėliau).

ORGANO REDAKTORĖ

SOFIJA SAKALIENĖ, 2056 W. 23 rd
St., Chicago 8, Ill.

LITERATINĖ KOMISIJA

VERA GALNAITĖ, 717 W. 18th St.,
Chicago 16, Ill. BENETTA CICĖNAS,
4945 So. Halsted St., Chicago 9, Ill. JUS-
TA KARPIUTĖ, 325 W. Main St., West-
ville, Ill.

SKUNDŲ IR APELIACIJŲ KOMISIJA

M. DELIONIENĖ, 10 Shannon St.,
Worcester, Mass. K. SRUBIENĖ, 1627
So. 51 Ct., Cicero 50, Ill. J. SALASEVI-
ČIENĖ, 918 Helmsdale, Cleveland, Ohio.

ATSTOVĖS I FEDERACIJOS TARYBA

TEKLĖ MAŽEIKIENĖ, 9 Ashmont
Ave., Worcester, Mass. ANTANINA BAR-
VITZ, 2013 Canalport Ave., Chicago 16,
Ill.

LEGALIS PATARĖJAS

Advokatas — KONSTANT J. SAVIC-
KUS, 127 W. Madison St., Chicago, Ill.
Madison St., Chicago, Ill.

"MOTERŲ DIRVA"

Leidžia Amerikos Lietuvių Romos
Katalikų Moterų Sąjunga

PRENUMERATA:

Am. J. Valst metams	\$2.00
Pusmečiui	\$1.00
Vienas egz.	.15
Užsienyje metams	\$2.50
Pusmečiui	\$1.25

"MOTERŲ DIRVA"

2056 W. 23 St., Chicago 8, Illinois
Telephone FRontier 6-1754

WOMEN'S FIELD

Published monthly by ALRC Women's
Alliance of America

SUBSCRIPTION RATES:

Yearly	\$2.00
Six Months	\$1.00
Single copy	.15
In foreign countries yearly	\$2.50
Six Months	\$1.25

WOMEN'S FIELD

2056 W. 23 St., Chicago 8, Illinois
Telephone FRontier 6-1754

SVEIKINIMAS

Visoms Moterų Sąjungos narėms, veikėjoms, "Moterų Dirvos" bendradarbėms-biams, kuopų valdyboms ir mūsų geriems bičiuliams linkime —

Linkmų Kalėdų Švenčių!

**MOTERŲ SĄJUNGOS CENTRO VALDYBA
IR "MOTERŲ DIRVOS" REDAKTORĖ**

Ramybė Žemėje Geros Valios Žmonėms

Kiekvienos Kalėdos primena mums didįjį istorijos faktą — Kristaus užgimimą, su kuriuo prasidėjo naujoji žmonijos istorija.

"Aš atėjau ugnies siųsti į žemę ir kogi norėčiau, jei ne kad kurentųsi" (Luk. XII, 45), yra pasakęs Kristus. Nužengdamas iš dangaus ir patapdamas žmogumi Kristus tikrai atnešė šventos ugnies, kad ji ne tik niekad neužgestų, bet kad apimtų visą pasaulį ir kurentųsi. Toji ugnis ir tasai troškimas neatėjo per puošnius karalių rūmus, ne per kokią prabangą, bet per prastutę Betliejaus gyvuliams nuo lietaus ir darganų pasislėpti kutelę. Ir aišku, į karalių rūmus ne visi gali įeiti. Prabanga taip pat ne visiems yra pasiekama. Gi į paprastą vietą, paprastą kutelę kelias visiems atviras. Piemenėliai ir karaliai, bemoksliai ir išminčiai, vargšai ir turtingieji — visi gali eiti ir klaupytis prie Kūdikėlio kojų. Kristus neišskyrė nė vieno. Savo šventąja ugnimi Jis apteikė kiekvieną, kad jis visuomet spinduliuotų meile, teisybe, kitam reiškiamą pagarbą ir gera valią.

Pirmųjų Kalėdų naktį nusileidęs iš dangaus ant žemės angelų choras pragydo: "Garbė Dievui aukštybėse ir ramybė žemėje geros valios žmonėms".

Žmogaus valia yra jo gyvenimo vairuotoja į du kelius: arba į gėrį, kad spinduliuoti, arba į piktą, kad būti nemielu, nekenčiamu. Jei žmogus bus geros valios, iš jo, kaip iš šaltinio, trykš ramybė, meilė savo giminei, savo artimui, savo tautai, savo kraštui, savo organizacijai ir kiekvienai savo sėsei-narei. Gera valia neleidžia žmogui pakęsti asmeniškose pilkumose, bet nuolatos skatina valyti save nuo gyvenimo dulkių, pasireiškiančių asmeniškumais, kerštavimais, nedovanojimo klaidų. Gera valia ne tik patį žmogų kelia į tiesos ir gėrio bei grožio gyvenimą, bet ir kitus paskui save patraukia.

Kiekvieno žmogaus laimė yra jo pareigose, o paguoda jo darbe. Nori laimės, atlik savo pareigą gera valia. Čia tai svarbiausia, nes kiekviena pareiga reikalauja geros valios. Neatlikai pareigos, neturėjai geros valios. Gali daryti ką tiksliai nori, gali svajoti dieną ir naktį, bet jei neatlikai savo pareigos, neturėjai geros valios. Jei meilė palieka vien tiksliai jausmu, ji nėra tikroji meilė, yra pasakęs vienas žymus vyras. Jei žmogaus valioje nepasireikš gerumo, jokio darbo iš jo negalima laukti. Taigi, jei ką darome, jei ką veikiamo, darykime ir veikime iš geros

valios. Mūsų žodžius ir darbus telydi rimtumas, šypsena gera valia.

Jei mes, sąjungietės, iš angelų giesmės pirmose Kalėdose semsime sau išminties, visos būsime geros valios. Tokia bus ir mūsų sąjunga. Ji spinduliuos visai Amerikos lietuvių katalikų visuomenei. Visi apie ją kalbės ir tas paskatins rašyti visas moteris ir merginas, net ir tas, kurios iki šiol į sąjungą nepalankiai žiūrėjo.

Gera valia taip pat daug padės

mums savo garbingąją lietuviybę ilgiau išlaikyti ir tautos vadams sekmingiau kovoti su šių dienų barbarais, kurie geležine uždanga užsidengę nuo kultūringojo pasaulio, pavergę Lietuvą ir kitas laisvas tautas jas žiauriausiu būdu prievartauja ir laisvą žmogų laiko vietoj gyvulio. Gera valia padės mums glaudžiau sueiti į vienybę ir savo reikalams ir tai didelei kovai už tautos išlaikymą, už atgavimą jai laisvės ir nepriklausomybės. — S.

KŪČIŲ VAKARĄ

(Vaizdelis)

I

Temo Kūčių vakaras. Šaltis spaudė tvorą, upes ir kaustė kietomis ledo grandinėmis. Tyliai žemę dengė sidabrinės snaigės. Visi rinkosi į namus pradėti didžią džiaugsmo šventę.

Kalėdų seneliui artinosi didelė kelionė. Jo elnias jau buvo pakinkytas, rogėse dovanų maišas įdėtas, maži nykštukai, jo padėjėjai linkėjo seneliui laimingo kelio. Kai visiškai sustėjo, Kalėdų senelis jau buvo privižavęs prie vidutinio ūkininko gričios, esančios kaimo vidury, ir priėjo prie lango. Viduj stovėjo paruoštas Kūčių stalas, apkrautas pasninko valgiais. Nors ten nebuvo keisčiausių gardumynų, kokių jam tekdavo matyti turtuolių namuose, bet gražiai garavo skanus avižų kisielių, traukė akį saldus vanduo ir švietė Dievo pyragas. Netrukus susirinko ir visa šeima: tėvas, motina, penketas vaikučių, kurių mažiausias buvo vos 2 metų berniukas ir tarnaitė Onytė.

Visiems susirinkus, tėvas atsistojo maldai. Iš aštuonių širdžių tyliai plaukė maldingas „Tėve mūsų...“ Paskui

— visi dalinosi Dievo pyragą, dėkojo Aukščiausiam už praėjusius metus ir pradėjo Kūčių vakarienę. Vos paėmęs paskutinį sriubos šaukštą ir pasimeldus, tėvas tarė, kad visi girdėtų:

— Žinot ką, pas mus valgių apšėčiai liko, kur juos dėsime? Nusisiskim ko nors Jonaitienei. Juk ji tokia neturtinga, gal dar Kūčių nė nepradėjo.

— Aš tą pat norėjau sakyti — atsiliepė motina. Ir tuojau liepė Onytei, paėmus krepšelį, įdėti kas liko nuo stalo, dar šį tą iš spintos, ir pintinėle buvo beveik pilna. Vaikučiai linksmai bėgiojo po kambarį, mažesnieji ne tiek valgė, kiek žaidė „šližikais“, o mažiausias prisipylęs į skraitelę ir barstydamas iš vienos rankytės į kitą atsisėdęs kažką niuniuodamas krypavo ir „giedojo“.

— Na, vaikučiai, — vėl kalbėjo tėvelis, — mamytė siunčia Jonaitienei vakarienės, o ką jūs nusiųsit jos Viktutei ir Jurgiukui? Daugiau sakyti nebereikėjo. Tuo visi subruzdavo sujudė: prasidėjo tikra šeimyninė rinkliava. Vieni dėjo arkliuką, kiti ratukus, Kazytė pačios pasiūtą lėlei suknelę,

Taikos ir ramybės Karalius

Jonukas — divi gražias knygeles, o pats mažasis įpylė saujelę “šližikų”. Vikri ir linksma Onytė visus “aplankiusi”, šeiminkės liepiama, greit išėjo pas Jonaitienę.

Kalėdų senelis negalėjo atsidžiaugti ta geraširdžių šeima, ir visiems vaikams paliko didžiausią gėbį naujų dovanėlių — žaisliukų, knygutėlių ir kitų gražių dalykų. Bet tada jam dingtelėjo galvon: “o kažin kaip Kalėdų laukia Jonaitienė”, sėdo į rogutes, patempė vadeles, ir briedis bežiūrint jį atvežė prie Jonaitienės namų durų.

II

Pas našlę Jonaitienę buvo dar truputį pinigų, už kuriuos nusipirko silkių ir miltų. Tai buvo beveik viskas, iš ko ji galėjo paruošti savo mažyčiams Kūčių vakarienę. Tuo tarpu ji tik apėjusi savo “ūkio” darbus kureno krosnį, kad apšiltų trobelė ir jaučiau būtų galima visiems sėsti prie Kūčių stalo.

Abu vaikučiai sėdėjo ant mūro ir klausėsi motinos pasakojimų, kartais šį tą paklausdami. Ji pasakojo, kaip prieš daugelį metų tvartely gimęs Die-

KALĖDOS LIETUVOJE

Menu —

O, snaigiu, snaigiu — pilnas dangus ir žemė...

Džiaugsmu širdis nespėjo plakti.

Regiu, it šiandie, tą ramią,

tą šventą Kūdikėlio naktį.

*Ir tenai tos snaigės tokios lengvos, pūrios,
ir ranka motulės mano.*

*"Tyli naktis, šventa naktis"... užbūrė
nuo piemenuko lig seno...*

Ir tenai balta, balta lino drobulė

tiesias per visą stalą.

Gale jo — žila galva motulės,

it obelis pabalus.

Regiu —

Maldos žodžiai jai širdį suspaudė:

"Vardan Dievo ir Tėvo..."

— Melskis, vaikel, už tuos, kuriuos sušaudė,

— kuriuos ištrėmė už Kubyčovo...

— o —

Motule mano, kas tavo paguos,

kas nulaus tau kraštą plotkelio?

Ar nepalūši vieniša, varguos?

Juk toks skaudus ir kruvinas kelias...

— Al Gintas

viškasis Kūdikėlis, kad tada Jį pirmieji pagarbinę vargingi piemenėliai ir gyvuliai, kad buvę šalta ir Jo motiną Jį paguldžiusi prakaltėlėje, o gyvuliai savo kvėpavimu Jį šildę. Nuostabi buvo ta naktis: padangėje giedojo angelų būriai, šuliniuose vanduo buvo saldus, ugnis nedegino. Bepasakodama Jonaitienė atsiminė, kad ir ji, kol buvęs gyvas tėvelis, taip pat turėjusi iš ko paruošti saldžių valgių ir visuomet paruošdavusi ir norėjo dar kažką pasakyti, bet nutilo, ir jos akys pasirodė ašaros...

Valandėlę pasidarė tylu, o tuo tarpu įėjo aną ūkininko tarnaitė su siuntiniu. Padavusi pintinėlę, Onytė grįžo atgal, o Jonaitienė su vaikučiais ėmė žiūrėti, ką jiems atnešė tas "kalėdų senelis".

— Ačiū Dievui, kad yra tokių gerų žmonių, kurie atjaučia kitų vargą... — tarė moteriškė. Sukalbėkim už mūsų geradarių poterėlius, pasimelskim, kad šią naktį gimęs Dievulis juos laimingų.

Ir motina, viską padėjusi į šalį, nusivedė vaikučius prie kybančio ant sienos kryžiaus, atsiklaupė vidury vaikučių ir tylomis valandėlę meldėsi. Patiko seneliui ir ši šeima. Atrišo didelį maišą ir vaikams paliko gražių gražių žaisliukų.

III

Paskui jis nuėjo lankyti kitų šeimų, visus apdovanojo ir visur džiaugėsi kartu su geraisiais žmonėmis, kurie visa širdimi sveikino gimusį kūdikėlį Kristų.

— St. Vidmantas

Organizacijos Reikalais

“KUMŠTIS PLAN”

Dabar vyriausybėse yra madoj visokius sumanymus arba tyrinėjimus pavadinti planais. Pavyzdžiui, “Marshall Plan”. Tad ir aš patiekiu savo sumanymą, kaip geriau pritraukti narių į Moterų Sąjungą ir sukelti dabartinės narės norą atsilankyti į kiekvieną susirinkimą. Tą sumanymą pavadinau “Kumštis Planas”. Planas yra toks:

Kadangi girdėti nusiskundimų, kad ši organizacija perbrangi ir kad pigiau yra apsidrausti kitur, ne Moterų Sąjungoje, tad reikia daugiau dėmesio kreipti į Apšvietos skyrių. Reikėtų jį kuo labiausia pagyvinti ir iš jo kuo daugiau narės, negu dabar, duoti naudos.

Šale reikalų pašalpos, organo ar kitų, daugiau narių ateitų į susirinkimus nors dėl smalsumo, jei kas mėnesį būtų dykai narės kokia pigi, bet įdomi pramogėlė. Pavyzdžiui, “Travlogue” arba religiškai “moves”, kozyromis lošimo runglynės su kitų parapijų kuopomis arba organizacijomis, “music evenings”. Be to, kiekviena kuopa turėtų išrinkti komitetą toms pramogėlėms sugalvoti ir paruošti pagal kuopos išgalės. Tos pramogėlės turi būt narės dykai. Pramogėlės pinigų turėtų sukelti kuopa tam tikslui surengtu didesniu vakaru.

Centro valdyba galėtų įsteigti tam tikrą pramogėlių fondą arba skirti nuošimtį iš Lėšų Fondo. Nėra jokio kuopai “excuse” neduodant ką nors įdomaus narės kiekvieno mėnesio susirinkime.

Kuopos galėtų sukelti daugiau pinigų savo pramogėlių fondan su

“chances” knygelėmis, ar kitaip kokiū būdu. Juo didesnis bus fondas, tuo vertingesnės bus pramogėlės.

Anna Kumštis

MŪSŲ GARBĖS NARĖS

Gruodžio mėn. “Moterų Dirvos” numery tenka supažindinti sąjungietes su mūsų organizacijos garbės narėmis. Daugeliui gal nėra žinomos, kurios mūsų narės yra garbės narės. Čia jas išvardiname alfabetiškai:

Marijona Brenzaitė, Marijona Čižauskienė, Jadvyga Čepulienė, Uršulė Daukantienė, Viktorija Elijošienė, Veronika Galnaitė, Marijona Jokubaitė, Veronika Liutkienė, Teklė Mažeikienė, Rozalija Mončiūnienė, Rožė Mazeliauskienė, Elzbieta Paurazienė, Marijona Paukštienė, Albina Poškienė, Sofija Sakalienė, Kotrina Sriubienė, Elena Statkienė, Ona Sidabrienė, Frances Shevets, Marijona Vaičiūnienė.

— o —

Gražių žinių paskelbė. Skaitytojos prašomos šiame numeryje perskaityti pluoštą trumpų žinių iš Cicero, Ill., 2-ros kuopos. Ypatingo dėmesio verta viena, kurioj sakoma, kad K. Sriubienės pasidarbavimu, įrašyta kuopon Marija Gylienė, pirmutinė iš tremties atvykusi moteris. Kuopos veikėjos turinčios daugiau kandidačių, tikslai laukia naujų narių vajas.

Tikrai graži žinia ir tebūnie ji pavyzdžiu kitoms kuopoms.

— o —

Paminėjo sukaktį. Jauniausia Moterų Sąjungos kuopų Chicagoj yra 49-ji, Bridgeport kolonijoje, kuriai priklauso visa eilė veikėjų, žinomų ne tik Moterų Sąjungoje, bet ir kitose orga-

nizacijose: Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rēmėjų Draugijoje ir k. Lapkričio 27 d. ši kuopa paminėjo dešimtmetį nuo susiorganizavimo ir gražaus veikimo.

Vieną tos kuopos organizatorių, Rožę Mazeliauskieneį praeitas seimas pakėlė į garbės nares.

Linkime kuopai ilgiausių metų ir išaugti į vieną didžiausių kuopų.

Ivairios Pastabėlės

Lietuvos himno autoriaus sukaktis. Parėjusi mėnesį mūs spaudoje buvo paminėta dr. Vinco Kudirkos mirties 50 metų sukaktis. Šis lietuvių tautos patriotas ir kovotojas gimė Paežerių kaime, Vilkaviškio apskr., mirė lapkričio 16 d., 1899 metais. Ant jo kapo pastatytame paminkle buvo iškalti jo paties parašyti žodžiai:

Tegul saulė Lietuvos

Tamsumus prašalina,

bet caro žandarų įsakymu tie žodžiai buvo iškapoti iš šalto akmens, tačiau nepavyko jų išnaikinti iš lietuvių širdžių. Tie žodžiai virto tautos himnu, kuris ir po šiai dienai skamba lietuvių tautoje.

Lietuvės dailininkės. Nepriklausomybės laikais Lietuva išsiaugino nemažai ir moterų dailininkių, baigusių aukštąsias mokyklas. Komunistams okupuojant Lietuvą, daugelis jų pabėgo į Vokietiją, Austriją, o vėliau emigravo į Ameriką ir kitus kraštus. Į Amerikos J. Valstybes yra atvykusios šios dailininkės: A. Kašubienė, E. Marciulionienė, E. Šidlaitė-Docienė, E. Paškevičiūtė, H. Paukštienė ir k. D. Britanijoje gyvena: H. Naruševičiūtė-Žmuidzinienė, Brazilijoje — V. Stančikaitė-Abraitienė, o Kanadoje lietuviško audeklo ir juostų audimo srityje darbuojas A. Tamošaitienė.

Įsisteigę moterų bendruomenė. Toronte, Kanadoje, įsisteigę Kanados Lietuvių Moterų Bendruomenė, kuri pasistatė uždavinį "lietuvei moteriai, jos susipratimui, dorovingumui ir lietuvių geram vardui išlaikyti, vaikų ir jaunimo auklėjimui tėvynės meilėje ugdyti, socialiniams ir kultūriniais moters, vaikų bei jaunimo reikalams rūpintis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenei talkininkauti, su pasaulio lietuvių ryšiams palaikyti, su kitų tautų moterimis bendradarbiauti, visais būdais kovojant už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą."

Motinos kantrybė. Vienam Pietų Amerikos lietuvių laikrašty randame įdomų įvertinimą motinos kantrybės. Tapus motina ji turi pasidaryti besąlyginiai kantri. Tik pažiūrėkime:

"Pradėjusi vaiką penėti, pirmąjį maisto davinį turi siekti vaikui prie lūpų 34 kartus, kol pasiseka jam įdėti į burnytę. Vienerių metų vaikas mėgsta žaisti durų darinėjimą. 60 kartų reikia duris uždaryti ir atidaryti, o vaikui vis negana. 700 kartų reikia vaiką prašyti nusilengvinti kol pagaliau jis pats ima prašyti. Pusantrų metų vaikas 47 kartus per dieną griežia kambary įvairius daiktus, kurių jam negalima liesti. Motina turi atginti. Į pustrėčių metų vaiką per dieną teko kreiptis 141 kartą, būtent: 29 kartus dėl kūno priežiūros, 22 kartus paliepti, 27 kartus kalbėtis jo iškeltais klausimais, 19 kartų teko padėti jam darbe, 27 kartus per dieną teko nugalėti vaiko atkaklumą. Per dieną reikia atsakyti į 300 ketvirtamečio vaiko klausimų ir 700 kartų atkreipti dėmesį į jo kreipimus: žiūrėk! arba: pažvelk čia. 400 kartų per metus teko pasakoti tais pačiais žodžiais pasaką apie raudoją kepuraitę. Štai trumpa statistika, kuri vaizduoja motinos kantrybę."

LIETUVIŲ TAUTOS POTENCIALO IŠLAIKYMAS

Nuo 1917 metų vyksta didžioji pasaulinės kultūros krizė, dažnai paįvairinta karais. Karų metu Lietuvoje žmonių mažiau žūsta, negu sovietinėje taikoje. Todėl dabartinių Lietuvos vargų ir jos tragedijos negalima lyginti su jos istorijoje patirtomis nelaimėmis. Pasaulis dabar pergyvena šiaurinių "arabų" invaziją su nauju Mahometu priekyje. Buvusiam žmogui ir dabar, kaip prieš 1300 metų, duodama pasirinkimas tarp Korano ir kardo po kaklu, tarp nacionalistinio sovietizmo ir vergų stovyklos.

Tokioje baisioje nelaimėje, *in die tribulationis*, turime griebtis visai ypatingų priemonių sumažinti ir išsklaidyti tautai gelbėti. Tas priemonės aš čia bandysiu išreikšti keliais kategoriškais imperatyvais ir postulatais:

1. *Kiekvienam lietuviui*: nepalaužiamo atsparumo, nepaliaujamo dvasinio karingumo, savai kalbai ir kultūrai išlaikyti. Lietuviais išliks tikrai karingieji lietuviai. Bailiai nutrupės nuo tautos kūno.

2. *Jaunavedžiams*: veislingumo — *multiplicamini*. Didelės tautos tapo didžiomis dėl to, kad jos dauginosi. Mažosios likosi mažomis dažniausiai dėl to, kad jos nenorėjo būti didelėmis.

3. *Isimylintiems*: visomis pastangomis išvengti mišriųjų vedybų. *Mišriosios vedybos mažoms tautinėms grupėms garantuoja tikrąjį karstą.*

4. *Moksleivijai ir studentijai*: kryptaus takais kopti į aukštuosius mokslus. Pasaulį gali būti susidarys intelektualų perteklius, bet Lietuvoje galvos ir smegenys atkertami nuo tautos kūno. Kad ir daug milijonų mus būtų, o neturėtume savos kūrybingos inteligentijos, tai būtume tik amorfinė ma-

sė, ne tauta, bet tautelė. Tenelieka nė vienos šeimos, kurioj nebūtų ar gydytojo, ar advokato, inžinierius, ar dvasiško. Mokslo kelias bus Jums nelengvas, erškėčiais nuklotas, bet didžioji tautos ateitis reikalauja iš mūsų jaunimo kuo didžiausio protinio įtempimo.

5. *Visiems lietuviams*: pasaulyje išbarstyti lietuviai privalo būti puikiausiai organizuoti. Galime girtis milijonu išeivių, bet kas iš to? Kur mes surasime tą milijoną, kaip mes jį pritrauksime prie tautinio darbo? Mes turime sukurti racionalų tinklą reikalingiausių organizacijų lietuvių kalbai ir kultūrai išlaikyti pasaulyje ir visą žemės rutulį apsupti lietuviškai plakančių širdžių grandine.

6. *Žurnalistams*: rašyti kuo daugiausia apie lietuvių *dvasinę rezistenciją* įvairiose pasaulio šalyse prieš nutautėjimą ir lietuviškos kultūros nublukimą. Rašyti apie tai, kiek lietuvių jaunimas parodo atsparumo ir kiek jis turi nuostolių kovose prieš nutautėjimą. Rašykime apie sėkmingą tautinę kovą ir išlikimą tokių mažumų, kaip Kanados prancūzai ir Pietų Afrikos olandai. Jų pavyzdys gali suteikti mums daug pamokymo, drąsos ir įkvėpimo.

7. *Mokytojams ir tėvams*: nemykyti vaikų poterių ir maldų svetimos kalbomis. Darytume didžiausią klaidą, jeigu manytume, jog Dievulis gerasis lietuvių kalbos nesupranta ir tuomi nuskriaustume savo jaunimą, atimdami jiems progą prabilti į Dievą dvasingiausia pasaulio kalba, verstume jaunimą savo intymiškiausius ir švenčiausius jausmus redikšti svetima švenčiausius jausmus reikšti svetima kalba.

K. Pakštas

ILGAMETĖ VEIKĖJA

Julė Pukelienė

Neseniai Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjų 1-mas skyrius šventė 25 m. gyvavimo jubiliejų. Ta proga buvo pagerbta ir skyriaus organizatorė J. Pukelienė.

Kiekvienos draugijos pradžia yra sunki, ypatingai idėjinės. Reikia daug darbo, pasiaukojimo. To kaip tik daug parodė J. Pukelienė įsteigtame Šv. Pranciškaus Vienuolyno Rėmėjų Draugijos skyriuje — iš pradžių dvejus metus pirmininkaudama, o vėliau perėmusi sekretorės pareigas, kurias ir po šiai dienai pavyzdingai eina. Be veikimo skyriuje, ji dar randa laiko darbuotis ir tos draugijos Chicagos apskrityje, kurioje taip pat eina sekretorės pareigas. Be to, ji darbuojas ir Moterų Sąjungos 49-je kuopoje, šiuo metu eidama pirmininkės pareigas.

J. Pukelienė yra garbės bei amžina narė šių draugijų: Labdarių Sąjungos, Švč. Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų Gildos, Šv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų Draugijos, Šv. Pranciškaus Vienuolyno Seserų Rėmė-

MANO GIMTINĖ

*Ten kur Nemunas banguoja
Tarp kalnų laukų,
Broliai vargdieniai dejuoja
Nuo senų laikų.*

*Ten možiutė užlingavo
Raudomis mane,
Į krūtinę skausmą savo
Liejo nežinia.*

*Girios užė ten, minėjo
Tuos didžius laikus,
Kad lietuvis netikėjo,
Jog belaisvis bus.*

*Ten apleistos pilys griūva
Ant kalnų aukštai:
Milžinų ten kaulai pūva;
Verkia jų kapai*

*Ten užaugaus, iškentėjau
Aš kančias visas
Ir pamėgau pamylių
Vargdienio dūmas.*

Maironis

jų Draugijos ir Tėvų Pranciškonų Rėmėjų.

Gimus ir augus Bridgeporte, J. Pukelienė iš pat jaunų dienų pamilėjo lietuvišką veikimą ir dabar nesusustoja veikusi. Jos vyras Jurgis, kiek aplinkybės leidžia, irgi darbuojasi lietuvių visuomenėje.

Pukeliai turi dvi dukreles, kurių vieną, būtent Teresę, jau išleido į žmones, t. y. išmoksline; ji yra slaugė. Jaunesnioji Margareta dar lanko mokyklą.

— B.

Dievas pareikalaus iš tėvų atsakomybės dėl jų blogo vadovavimo vaikų auklėjime, dėl nepanaudojimo jiems patikėto autoriteto teisių ir pareigų.

— Dr. V. K.

Spieskimēs Apie Mūsu Organā

Laikraštis leidžiamas skaitymui. Bet jis turi būti įdomus, patrauklus ir įvairus. Dėl to visi laikraščiai stengiasi sutraukti aplink save kuodaugiausia bendradarbių—rašytojų.

Mūsų organas "Moterų Dirva", aišku, pirmiausia tarnauja organizacijos reikalams ir tik likusią vietą užpildo kitais raštais. Kad visi raštai, ypačingai apie organizaciją, būtų įdomūs, reikia daugiau bendradarbių. "Moterų Dirva" bene mažiausiai turi bendradarbių, kurie savo raštais pajvairintų mūsų laikraštį.

Sąjungiečių tarpe yra tokių, kuriuos gali gražiai rašyti. Daugelis klaidingai galvoja, kad viena redaktorė savo raštais turi užpildyti visą laikraštį. Nerasime laikraščio, kurį vienas redaktorius užpildytų savo raštais. Redaktoriaus pareiga tik raštus tvarkyti, pastabas rašyti ir t. p.

Kai kada sąjungietės pasako, jog mūsų laikraštis neįdomus, arba šis ar tas raštas be reikalo įdėtas. Tokioms tenka pasakyti: prašome rašyti, kas yra įdomu ir naudinga. Parodykite savo gabumus, tuomet visos prieš jus nulenksime savo galvas. Pasakyti lengva, bet ką nors sukurti — kitas dalykas.

Šiuomi kviečiu visas sąjungietes nuolat bendradarbiauti "Moterų Dirvai". Nepakanka rašyti tik korespondencijas, reikia rašyti ir kitais svarbiais organizacijos klausimais, kas mums būtų naudinga.

Korespondentėms noriu padaryti sekančią pastabą. Rašykite žinutes tuojau po įvykio. Pasenusios žinios niekam neįdomios.

Viešų ar šeimyninių pobūvių aprašymuose pageidaujama iškelti visuo-
meniniai momentai. Tad neskaičiuokite,

kokie buvo valgiai ir gėrimai ant stalų ir neaiškinkite, kad jie buvo labai skanūs. Ir be to žinome sąjungiečių, kaipo šeimninkų, gabumus.

Bendros Rašymo Taisyklės

Kiek galima rašyti mašinėle — "typewriter" double space".

Rašyti plunksna. Niekad nerašyti "ball point" plunksna bei paišeliu, ir nerašyti abiejų lapo pusėse. Būtinai reikia palikti laukus pakraščiuose ir didelius tarpus tarpe eilučių. Geriausia linijuotam popieriuje vieną eilę parašius kitą palikti tuščią.

Raštai Anglų Kalba

Seimų iškelti pageidavimai dėti į "M. D." raštus ir anglų kalba. Taigi kurioms lengviau yra rašyti anglų kalba, rašykite. Tie raštai bus įdėti. Rytuose, ypatingai Worcesteryje, turime galinčių anglų kalba rašyti, būtent: Antaniną Wackell, Genevieve Kaneb, Matilda Paulikonis, Julia Mack ir kitos. Jų raštai visoms patinka. Visų prašome nuolatos bendradarbiauti.

Dabartinė Centro Valdyba susideda iš čia gimusių-augusių sąjungiečių. Ir jos prašomos savo raštais anglų kalba puošti "Moterų Dirvą".

Kada Reikia Siųsti Raštus?

Kad raštas tilptų kitą mėnesį, jis reikia pasiųsti gerokai prieš 1-mą dieną to mėnesio. Pav., sausio mėn. "Moterų Dirvai" raštus reikia atsiųsti gruodžio pabaigoj. Pavėluoti raštai sutrukdo išleidimą laikraščio laiku.

Visos bendradarbiaudamos, padarysime savo laikraštį įdomų ir naudingą mums ir mūsų organizacijai.

VEIKLI JAUNAVEDŽIŲ PORĄ

Rugpj. 21 d. per sumą Sv. Antano bažnyčioje kun. I. F. Boreišis surišo moterystės ryšiu Gus Baiboką su Gena Podžiūte.

Jaunavedžiai yra veiklūs darbuotojai lietuvių tarpe. Jaunoji visa energija darbuojasi Moterų Sąjungos 64 kp., o L. Vyčių 102 kp. ėjo įvairių komisijų pareigas, labai daug yra įdėjus veikimo ir kitų organizacijų reikaluose. Abu prsklauso prie L. Vyčių Sv. Antano parap. choro. Jaunoji veikimo pavyzdį paėmė iš savo motinos, kuri yra veikli M. S. 64 kp. narė. Todėl visa kuopa džiaugiasi ir šia jauna pora, kuri bus pavyzdžiu kitiems čia augusiems, kad garbinga yra būti gerais Amerikos piliečiais ir ištikimais darbuotois lietuvių kėlimui šioje šalyje.

M. S. 64 kp. jaunavedžiams linki ilgo ir laimingo gyvenimo.

Gimtadienį Minint

*Kokie gražūs, paslaptingi,
Kokie tylūs ir žavingi
Tie žiemos vaizdai.*

*Iš dausų snieguolės krinta
Ir perlais nakčia sušvinta
Kur tik užmatai.*

*Girgžda sniegas, klimpsta kojos,
Aplink tarsi rožių rojus,
Kaip taku eini.*

*Kaip jauku, džiugu, kaip miela,
Kad gimimo brangią dieną
Šiandie gyvenį.*

Daugelis Puošias Netikrais Briljantais

Pastaraisiais laikais briljantų rinkoje pasirodė daug netikrų briljantų, kurių paprasti žmonės negali atskirti ir daugelis nešioja ir džiaugiasi padirbtaisiais. Netikrieji briljantai daromi iš stiklo, gražiai nušlifuojami ir paskui mirkomi ypatingam skystime, kuris suteikia briljanto blizgėjimą. Taigi, perkant briljantą, visuomet apsimoka pirkti jei ne pas pažįstamą pirklių, tai atsakomingoje krautuvėje. Žinosi, kad nebuvai apgauta.

Mūsų Bučiavimai

Kiekvienoje tautoje yra gana įvairių tradicijų. Vienos iš jų laikosi tarp žmonių ilgiau, kitos dingsta, naujos gimsta. Kaip visa gamta kinta, taip ir žmogaus gyvenimas vingiuoja kelių keliais įvairiai pasipuošęs ir pomegių apsiribojęs. Gražus yra toks gyvenimas, kaip žmogų supa visa kas mačiau, teikia sielai ramybės, dienos žengia su gera nuotaika tarp savų tautiečių ar paskirai. Bet nėra džiugu, kai atplaukia nelaimės ar juodos tamsios naktys, kurios užtemdo visas mintis, tradicijas bei teises. Tada atrodo viskas į bedugnę nugarmės. O vistiek žmogus ir didžiausioje skausmo valandoje randi išeiti, pakyli dvasioje. Taip vienas negali pajusti tik bendraudamas su kitais savo artimaisiais. Ir čia įvairiomis progomis užjaučiant vienas kitą, pareiškiant pagalbą, ištikimumą, pasibučiavimas įvyksta. Bučiuojamasi ir viešai, tolimon kelionėn pasileidus, naujai šeimą sukurus ir daug kur kitur bei kada.

Lietuvoj rankų bučiavimas vietomis buvo perdėtas. Kai kitam žiūrint iš šalies nei šilta nei šalta, bet kartais atrodo ir be to būtų galima apsieiti. Moterys buvo tiek įpratusios, kad sveikinantis ima ranką ir pakiša, imk ir bučiuok. O kad nepabučiuosi, tai jų akyse pasidarai kitoks, negu tas, kuris bučiuoja. Senesniems asmenims — mamytėms ar tėveliams galima ir privaloma pabučiuoti, nes tai žmogų daro nuolankesnį, nesvarbu ar bučiuotojai profesorius, daktaras, darbininkas. Jauniems tas netinka. Ypač bučiavimasis jaunimo tarpe turėtų būti apvaldomas. Dažnai nuo pasibučiavimo eina eilė nuopolių.

Bučiuotis vietoje, kur tinka ir reikia, yra normalu tarpe visų žmonių.

Teisus bučiavimas nekelia šlykštumo, nes visi supranta padėtį. Bet sakykit, koks bučiavimasis gali būti kinuose, šokiuose, alinėse?

Kai kas net katalikų drovisi pabučiuoti kryžius ar kitą šventą dalyką, o nesibijo bučiuoti žmogų, kuris tos pagarbos nevertas. Nesidrovėkime, kur reikia bučiavimasi palaikyti, bet kur netinka, iš savo tarpo šalinkime. Mūsų motutės ir tėvai mokė tų parodyti savo nuolankumą, tad ir mes jaunajai kartai kur tik bebūtume įsikiepykime bučiavimasi rimtą požiūrą.

Bučiuokimės vietoje ir pagarbiai, nesiseilėkimės lyg būtume ne viso proto. Lietuvis turi išsilaikyti kaip pridera!

— *Bal. Brazdžionis.*

MĖLYNAI NAKČIAI

(Sonetas)

*Graži ir mėlyna naktis.
Žvaigždynuos miega angelai.
Žvelgi į tolį — paslaptis.
Tyloje mylisi miškai.*

*Pažvelgsi dangui į akis —
Ir, rodos, mylimą matai,
Rodos, siela kažin kur išskris,
Gyvent tarp žvaigždžių amžinai...*

*Ir klausi pats savęs:
Kas nakčiai davė tiek džiaugsmų,
Iš kur ta nuostabi daina?*

*O sielai žemės taip mažai:
Klaupies po mylimu dangum —
Palaimos spindulio prašai.
Dainius*

Motina — garbingos Lietuvos praities, sunkių kovų ir laimėjimų simbolis. Didžiudamiesi Lietuvos istorija privalome didžiutis ir lietuve motina, nes jos vardas organiškai su ja, Lietuvos istorija, yra suaugęs.

Vyrų Dėmesiai

“Neprikl. Lietuvoj” vietoj feljetono buvo įdėta visa eilė patarimų vyrams. Reikšmingesnius čia paduodame:

Stenkis visados būti toks pat, koks buvai pirmą kartą pasimatęs su savo žmona.

— o —

Kai išeini iš namų ar eini guiti, pats sutvarkyk savo daiktus, nes žmona — ne tarnaitė.

— o —

Parėjęs namo nesigriebk tuojau už laikraščių.

— o —

Tyla — gera byla, bet moterys nemėgsta tokių vyrų, kurie perdaug tyli. Nors ir kaž kaip butum pavaręs, papasakok žmonai ką nors įdomaus, intriguojančio.

— o —

Nesivėluok pietų ir neatsivesk nelauktų draugų, nes žmonai nepasiruošus gali neužtekti pietų ir bus nemalonu.

— o —

Nerūkyk lovoje, už pietų stalo ir vaikų kambaryje.

— o —

Moteris gerbia vyrišką jėgą ir niekuomet negerbia bailaus.

— o —

Nuėjęs su žmona į balių, pirmausia jį vesk šokti.

— o —

Nesigailėk žmonai komplimentų. Tas ją pakelia jos pačios akyse.

— o —

Saugok namų ramybę ir nepasakok žmonai visų savo patirtų nemalonumų.

— o —

Suteik žmonai kad ir nedidelių, bet netikėtų malonumų.

Visada būk nusiskutęs.

— o —

Nepradėk ~~gamu~~ su žmona kitų žmonių ákyvaizdoje. Niekam nėra malonu būti liudininku šeimos nesantaikos.

— o —

Žmona per savaitę turi būti nors vieną dieną laisva. Tas jai suteiks nusiraminimą, poilsį ir atsigavimą.

— o —

Neužpuldinėk žmonos, kad kel-
nės nesuprosytos, kad sagos neįsiū-
tos, kad kaž kur dingo apykaklės sa-
gutė, ir tam panašiai. Jau seniai esi
peraugęs tą amžių, kada buvai reika-
lingas auklės.

— o —

Nuorūkas ir pelenus visuomet
mesk į pelenę, o ne į lėkštes ar gė-
lių vazonus.

—

Minersville, Pa.

PADĖKA

Kad ir pavėluotai, tačiau noriu
viešai pareikšti padėką seimo renge-
joms už malonų priėmimą ir parody-
tą seserišką meilę.

Ačiū Pakelčiams, pas kuriuos bu-
vau mieš viešnia. Jų rūpestingumo
manimi niekuomet neužmiršiu.

Ačiū Vaičiūnienei, Stašaitienei,
Zakarienei — iš Cicero ir S. Morkū-
nienei iš Milwaukee už parodytą
draugiškumą.

Didelio džiaugsmo turėjau galėju-
si aplankyti ligonę, mūsų organo redak-
torę jubiliatę S. Sakalienę ir asmeniai
palinkėti jai kuo greičiausiai pasveikti.

Šia proga taip pat reiškiu gilią
užuojautos centro išdininkei Elenai
Statkienei, kuri pergyveno didelį šir-
dies skausmą mirus jos vyrui.

..

— J. Tamanauskienė.

Kuopų Sekretorių Dėmesiai

Praeitame "M. D." numery taip pat minėjau kurių kuopų narėms paštas sulaikė "Moterų Dirvą", ir prašiau sekretorių prisiųsti jų adresus. Tik 2-ros kuopos sekretorė A. Šatkienė prisiuntė prašomą narės adresą. Ji taipgi prisiuntė ir visų narių adresus. Ačiū jai.

Ši mėnesį vėl pranešu, kad šių kuopų narių paštas grąžino "Moterų Dirvą". Prašau sekretorių prisiųsti man jų adresus, kad ir jos gautų "M. D."

8 kp. Laukaitienė A., 612 Hollins St., Baltimore, Md. Paštas praneša: No such number.

29 kp. Mokevičienė J., 130 — 30 Hilside Ave., N. Y. Paštas praneša: No such street number.

53 kp. Gudelienė F., 907 Woodlas Ave., Linden, N. J. Paštas praneša: Unknown.

61 kp. Milerienė E., 1301 Johnson St., Gary, Ind. Paštas praneša: Moved.

68 kp. Starkus M., 300 Niagra St., Newark, N. J. Paštas praneša: No such number.

Jei šių pranešimų sekretorės nepastebi ir jų neskaito "Moterų Dirvoje", lai pastebi joms ir pasako kitos kuopų valdybų narės bei eilinės sąjungietės. — S. Sakalienė, redaktorė

— o —

Tikėjimas žmogumi yra tas, kas pasauliui Dievas. Nes kaip pasaulis be Dievo negali egzistuoti, taip ir žmogus be tikėjimo niekam netikęs.

Kaip Pažinti Širdies Ligą?

Amerikoje labai daug žmonių miršta dėl širdies ligos. Gal mirtų mažiau, jeigu žmonės žinotų kaip tą ligą pažinti ir galėtų atitinkamai užsilaikyti. Bet nelaimė, kad dauguma visai to nežino ir vaikščioja iki krin ta ir staigiai numiršta.

O tuos tarpu pažinti širdies ligą nėra sunku. Silpnaširdis žmogus į ryto jaučiasi geriau, bet vakarop jis būna jau labai nuvargęs. Padirbėjęs kiek sunkiau ar pabėgėjęs, jis greit pailsta, uždūsta, prasideda stiprus širdies plakimas. Be to, dažnai skauda krūtinę.

Šitie simptomai tačiau ne pas kiekvieną pastebimi. Tūli žmonės turi nesveiką širdį ir visai to nežino.

Todėl patartina nueiti bent sykį per metus pas gydytoją ir paprašyti, kad jis ištirtų širdies stovį.

Mokslas apie širdį (kardiologija) palvėinti yra dar jaunas, vos tik apie 20 metų kaip jis prasidėjo, tačiau daug kas yra jau patirta, ir geras daktaras visada duos patarimą, kaip ligonis privalo užsilaikyti, kad galėtų ilgiau gyventi.

— o —

"Britanijos Lietuvių" rašoma, kad tula plačiai žinoma Londono rateliuose ponis per vakarienę paklausė rašytojo Bernard Shaw, kokio amžiaus ji atrodanti. B. Shaw atsakęs:

"Jūsų dantys atrodo 12 metų, lūpos 14 metų, rankos 16 metų, o oda 20 metų. Prašau visus tuos metus sudėti ir pasidarys tamstos bendras amžius."

— o —

Savo liežuvį privalom vartoti tik maldai, širdį — Dievo meilei, o akis — apvertimui savo nuodėmių.

Gražu, Gražiau, Gražiausia

(Ši eilėraštį yra parašęs dr. V. Kudirka, kurio mirties 50 metų sukaktis buvo paminėta lapkričio 16 d. Dr. V. Kudirka yra autorius Lietuvos himno).

*Gražu yr' matyti lietuvių būrelį,
Kurie tarp svetimųjų vienybę užlaiko
Ir susiėję tėvynei aukoja žodelį,
Ir motiną pagarbina atminimais vaiko.*

*Gražiau kada kiekvienas pripažinti gali,
Kad nuo širdžių jų širdys taip gi neatskirtos,
Tiesiog ir visos kreipias į tėvynės šalį,
Ir meilėje tėvynės visados yr' tvirtos.*

*Gražiausia betgi esti mūs akims matyti,
Kada širdims ir žodžiams ir darbams atsako,
Kada visi tie lietuviai patys, nevaryti,
Savo tėvynės garbei neželdina tako.*

THE MOTHER

...In Economic Life

In the world, mothers work to increase genuinely human wealth in the corporal, spiritual and social order.

In the designs of Providence they are ARTISANS OF HUMAN PROGRESS.

*International Congress of the World
Movement of Mothers, Paris,
June 7—12, 1950*

The congress now in course of preparation will carry on and amplify the work achieved in previous congresses held in 1933, 1937, and 1947 under the auspices of the "Women's Social and Civic Union" (L'Union Feminine Civique et Sociale).

In the congress of 1933, the deleg-

ates of 37 nations decided, that their efforts would be coordinated by the establishment of an international information Center (Centre International de Documentation).

In the congress of 1947, after having drafted the text of the "Charter for Mothers" the delegates agreed unanimously on the founding of the "World Movement of Mothers".

The M. M. M. (Mouvement Mondial des Mères) has replaced and enlarged the scope of the International Information Center; it unites and supports the efforts of the heads of national women's organizations, especially such

organizations as interest themselves in social problems. Two years ago the M. M. M. cleared and outlined the aim of its organization and is now accredited to UNO as a nongovernmental organization, set under statute B.

Now, on its own responsibility and with the help of its national affiliates, M. M. M. is preparing a Fourth International Congress on Mothers as "Artisans of Human Progress". The special topic of the congress is:

"THE MOTHERS IN ECONOMIC LIFE".

Economic life, whether of the family or of the nation, consists in the sum of all elements which figure in the family of the national budget. Too often the very responsible part in the economic balance which is played by mothers — who are the real managers of the household — is forgotten.

What real economic wealth is here ignored! The value of the home-makers in family and national economy is revealed in part only when circumstances take the mother away from her mission in life. Only then do the costly consequences which result both for the family and the community, become apparent.

Hence the congress proposes to highlight the economic aspect of the activity of the mother in the family, and its importance in national and international economy. Through preparatory investigations, it will be possible to find and to outline the improvements which will enable mothers to become in a still greater degree "the artisans of human progress" — progress in the material order as well as the spiritual, in the social order as well as the personal.

These preliminary inquiries require

the cooperation of the experts of various lines: We ask:

OF JURISTS: What responsibilities in the family economy do the laws and customs of your country entrust to mothers?

OF STATISTICIANS, SOCIOLOGISTS, ECONOMISTS:

— General statistical data indispensable for the work of the Congress.

— The various elements of family income.

— How much of the national budget goes to household economy?

OF MOTHERS: An estimate of the value of their activity at home.

— What improvements do they suggest that mother may be able the better to insure economic equilibrium in their homes.

OF SOCIAL WORKERS, PUBLIC HEALTH OFFICIALS:

— How great is the burden which rests

— on the family

— on the community

when mothers are unable to fulfill their household task?

OF ARCHITECTS AND MANUFACTURERS: What improvements have they planned, and which improvements are already in production to lessen the labor of mothers in their household task.

OF WOMEN ENGAGED IN CIVIC AFFAIRS:

— What representation do mothers have in the public and semi-public organizations which influence economic life?

— What have these organizations done so far to cooperate with, and aid mothers in their task, without however supplanting them?

OF YOUNG PEOPLE:

In their experience, what suggestions have they to offer and what should be done in school and life to prepare young women to play better their proper part in the economic life of the country.

QUESTIONNAIRE
TO JURISTS

The responsibilities of mothers in the economic life of a nation depends, first of all, on the place given to mothers in the economic life of families by LAWS and CUSTOMS.

1. With regard to marriage in your country:

a. Is only monogamous marriage permitted? Polygamy? Is marriage, indissoluble? (allowing separation, but not divorce).

b. What are the prevalent types of dissolution of marriage? Repudiate? Divorce? Is it easy or difficult, costly, frequent:

c. What is the divorce rate in proportion to marriages?

d. What is the proportion of free unions to legal marriages?

II. Private property.

Is a married woman entitled to her own private property?

If so, how does she acquire title to this property? By gift or purchase? Dowry? (latin: des) inheritance, donation, private earnings from her own work. Other ways?

III. Management of property:

a. In your country, does a married woman manage her personal property? How?

b. Has she a share in the administration of property held in common? How and to what extent?

c. Can she, for the needs of the

household, contract for and in the name of her husband and the community?

Who is possessed of the family fund?

To what extent is she free to spend?

Is she obliged to account for her acts?

IV. Right of inheritance:

Do the laws and customs of your country allow a married woman to inherit from her husband a. if they have a child? b. if they have no child?

Only if the husband left a will? in case he dies intestate?

If so, does she inherit with full property rights? Or with only an income? And in what proportion?

TO SOCIOLOGISTS AND
ECONOMISTS

Certain general statistics are necessary to the World Movement of Mothers in order to determine the proportion which the economy of the family occupies in the whole picture of economic life, and to know what opportunities are given to mothers in the exercise of their responsibilities in economic life.

QUESTIONNAIRE

1. In the total of consumer's goods in the country, as a whole, what proportion is spent on household expenses? food, textiles, cleaning products, household equipment, etc.

2. In your country, what is the average number of children per family?

3. What are the elements which constitute a worker's salary in your country?

— wages in money

— advantage in kind

— social wage (e. g. special family allocations)

— pensions (old-age insurance)

— other compensation.

4. What is the minimum salary below

which a man cannot support himself, his wife and two children?

5. In your country, what is the total annual sum payed out in salaries?

— In individual salaries?

— In social insurance (sickness, unemployment)

— In social salaries (special family allocations)

— In pensions or old-age insurance on a collective basis?

6. What proportion of working married women are professional women? (Approximately if statistics do not exist).

Which professions are followed most frequently by mothers?

7. What measures would suggest to raise the standard of living of families in ordinary circumstances so that the mother might give full time to her family responsibilities and the management of her household?

TO MOTHERS

Through their managerial activity in the family mothers are in large part responsible for the balancing of the family budget: but the economic aspect of their activity is seldom recognized.

The World Movement of Mothers addresses this questionnaire to mothers asking about their own experience in balancing the budget.

QUESTIONNAIRE

1. What saving do you estimate realized through your household work?

2. In your own case what improvements would help you to save time and money?

3. What time schedule do you follow in your household work so that the training of your children does not suffer?

4. In the training of your children,

what points do you stress as most important for their economic well-being or their future homes?

5. What social measures do you think ought to be advocated and brought about in order that a mother may devote herself fully to the home as her first child is born, even though her husband may not earn a great deal?

6. What system do you, in agreement with your husband, follow in making the family budget?

7. Why in your opinion, do professional women of your acquaintances work? What type of work do they do? What additional expense is incurred through the mother's outside work?

Note: Do kindly give the following data: Mothers age, number and age of the children, salary of the father, plus other means of income, number of persons in the household, what type of dwelling, name and address.

TO ARCHITECTS AND MANUFACTURERS

The economic value of the managerial activity of mothers in the family, aside from its moral and social value, can be greatly increased through household proper installations, and various products of industry which improve the home.

QUESTIONNAIRE

— In the dwellings which you build, what are you doing to lessen the household work of mothers?

— What proportion exists between the number of rooms and the number of family?

— What facilities do you provide for cooking, laundering, washing, sanitation, heating? How much closet space do you allow? What plumbing do you install? What facilities for

cleaning? (e. g. material of floors and walls?)

— How much space is allotted to the mothers for household work?

All the answers should take into account local conditions and the manner of life in each country. (Whether in country or town at various social levels, climatic conditions, etc.)

MANUFACTURERS: (specializing in household equipment and various products of use in the home).

— What do you make manufacture?

— Are you concerned with labor-saving at home?

— If so, what direction does this labor take?

— What would you suggest ought to be done to permit families in the lower income brackets to benefit by these new methods and equipment?

— Give an approximative of the homes in your country which cannot afford these benefits.

— What do you put on the market which is both practical and within the reach of families of moderate men.

TO WOMEN ACTIVE IN CIVIC AFFAIRS

The economy of the family has a large part in the national economy. Mothers for the most part manage this portion of the national wealth, and so ought to have a share in the economic organization of countries in order the better to fulfill their responsibilities as mothers and as citizens.

QUESTIONNAIRE

1. Which are the principal public or semi-public organizations which have special influence over economic life?

2. Are mothers represented in these organizations (number, proportions).

3. Do organizations exist which pre-

pare mothers to keep them informed with regard to civic action in economic life and which facilitate their gaining recognition in public and semi-public organizations? If such groups exist, give their names and addresses.

4. Can you cite instances of:

a. Civic initiative which has proved helpful to family economy? Have the mothers been initiators of such improvements?

b. Public or private services which lessen house-work without at the same time supplanting the mother?

5. What measures do you consider desirable in order that mothers of all social strata may have a larger share in economic life for the benefit of the homes and the nation?

TO YOUNG PEOPLE

The World Movement of Mothers is of vital importance to you.

That the mothers of to-morrow might find their rightful place in economic life, young people must prepare the way.

In your opinion:

1. What is the thing most frequently lacking in the preparation of girls to be mothers, to be true artisans of human progress? Why? What should be done to improve this state of things?

2. In your own life what is it that best prepared you for economic well-being in your future home.

3. In your clubs, circles, youth organization, and each one individually, make an estimate of the value of the mothers work in the household, if instead of being done by the mother it were done by paid professionals.

4. What is the general opinion of young people about the economic aspect of the part played by mothers. (Consult, if possible, Youth Movements).

Veikimas Kuopose Ir Apskirtyse

Cicero, Ill.

Trumpos 2-ros Kuopos Žinios

Rugsėjo mėn. poseiminiam susirinkime gražiai pagerbtos seimo atstovės: A. Šatkienė, A. Levinskienė, K. Sriubienė ir S. Diržienė. Pastaroji seimo išrinkta 2-ja vice pirm. Kuopa tuomi didžiujasi ir linki mūsų darbščiai narei pasisekimo.

Spalio 25 d. suruoštas sekmingas bunco vakaras. Komisiją sudarė sekančios: S. Bočiūnienė, S. Diržienė, M. Druktenienė, A. Zaurienė ir A. Šatkienė. Narės parodė daug geros širdies sunešamos dovanų dėl "door prizes". Po žaidimo komisija pavaišino svečius namie keptais pyragaičiais.

K. Sriubienės pasidarbavimu į kuopą įsirašė Marija Gyllienė, rimta, inteligentė moteris. Tai pirmutinė iš tremties atvykusi. Nauja narė žadėjo pasidaruoti pajvairinimui susirinkimų paskaitomis ir kitais pamarginimais, kad paskatintų nares skaitlingiau lankytis į susirinkimus. Turime ir daugiau kandidačių, tik laukime vėliaus paskelbimo.

Ateinančiais metais užsibrėžta suruošti didelis vakaras vėliaus proga. Numatoma kviesti tremtinių grupę programai išpildyti. Tuomi supažindinsim ir kitas tremtines moteris su mūsų organizacija ir jos tikslais. Žinome, kad pas mus jų daug apsigyveno.

Visos su nekantrumu laukia, kada bus atšauktas nemokėjimas pašalpos narėms po 60 metų. Naujoms narėms tas gal mažai ką apeitų, bet senesnėms tikrai pridutų ūpo daugiau pasidaruoti prirašinėjime naujų narių ir bendrame kuopos veikime, nes nesijaustų nuskriaustos. — A. S.

Chicago, Ill.

Sukaktuvinis Vakaras

Lapkričio 27 d., Šv. Jurgio parapijos salėje įvyko puota paminėti Moterų Sąjungos 49 kuopos gyvavimo dešimtmetį ir pagerbiant Moterų Sąjungos garbės narę Rožę Mazeliauskienę. Po skanių vaišių, kurios prasidėjo punktualiai, kaip buvo skelbta, kalbėjo centro išdininkė Statkienė, pranešdama, kad Moterų Sąjungos turtas dabar siekia 127,000 dolerių ir kad apsimoka būti jos nare.

Apskr. sekretorė Kaminskienė išgyrė šio skyriaus energingą veiklą, sveikino garbės narę Mazeliauskienę. Pažymėtina, kad parengime dalyvavo ir iš Detroito atvykusi jos mamytė.

Sekė meniškoji programos dalis. Miela buvo klausytis darnių dainų moterų choro, vadovaujamo prof. A. Pociaus. Pertraukoje buvo pagerbtos ir apdovanotos šio skyriaus organizatorės: Mazeliauskienė, Janušauskienė, Rumšienė. Taipgi apdovanotos narės, kurios išbuvo sąjungoje 10 metų: M. Puidokienė, S. Zickienė, K. Jurgelionytė, A. Pukienė, L. Vyšniauskienė, O. Puleikienė, M. Pentrenienė. A. Dulevičienė, O. Urbonienė, E. Gestautienė.

Nepaprastai gražus numeris buvo lietuviškos muzikos smuikų ir solo duetas, kurį išpildė Loretta Zalytė ir Marijona Balandaitė. Skambios taipgi dainos buvo solistės Irenos Aitutytės.

Tarp svečių matėsi nemažai atvykusiųjų iš tremties, jų tarpe ir kan. Steponavičius, o taipgi iš kaimyninių kuopų atstovų, kaip iš Šv. Kryžiaus parapijos Cicėnienė.

Vakaro programai vadovavo kun. J. Prunskis. — X.

Chicago, Illinois

Iš Moterų Veiklos

Po vasaros atostogų Moterų Sąjungos 55-tos kuopos narės ir vėl pradėjo savo veiklą. Spalio mėn. įvyko kuopos susirinkimas, kuriame išklaustyta įvairių pranešimų. Pasidžiaugta įvykusio piknikėlio gražiu pelnu.

Taip pat liūdna buvo prisiminti, kad kuopa neteko vienos savo geradarės — Marijonos Jasnauskienės, kuri mirė spalio 7 d. Velionė buvo kuopos organizatorė ir nuolatinė valdybos narė. Už velionės sielą kuopa užprašė šv. mišias, sąjungietės gausiai dalyvavo laidotuvėse. Gi susirinkime atkalbėta malda už mirusios sielą, o jos sūtelei kuopos vice pirmininkei Juzei Klikūnienei pareikšta gili užuojauta.

Po susirinkimo, vadovaujant vice pirm. J. Klikūnienei ir sekretorei E. Jurkštienei, buvo suruošta jauki arbatėlė pagerbti kuopos atstovę Emiliją Karlavičienę, kuri atstovavo mūsų kuopą M. S. 23-me seime. Jos nuosekliu pranešimu apie seimą sąjungietės džiaugėsi.

Taip pat kartu buvo pagerbta ir kuopos pirmininkė ir "Moterų Dirvos" redaktorė Sofija Sakalienė, kuri po ilgos ligos pirmą kartą buvo atsilankiusi į šį susirinkimą. Abiem pareikšta linkėjimai ir įteiktos dovanos, už kurias abi nuoširdžiai visiems padėkojo.

— T. P.

Brooklyn, N. Y.

Žinutės Iš 29-tos Kuopos

Lapkričio 5 d. suruošta smagus "bunco" žaidimas. Pramoga rūpinosi ir jai aukojė J. Terebeizienė ir P. Rainienė. Ačiū joms, kuopos išdas padidėjo.

Lapkričio 20 d. buvo suruošta

arbatėlė su pamarginimais. Žmonių prisirinko daugiau negu tikėtasi, tačiau visi buvo pavaišinti. Rengimo komisijoj pasidarbavo: Rainienė, Rogelienė, Gaigalienė, Kivytienė, Gražienė ir Kazlauskienė. Jos privirė virtinių, prikepė pyragų. Visi patenkinti linksminos. Pramogai daug gyvumo pridavė jaunimas, kurio nemažai susirinko ir gražiai lošė. Pelno liko \$60.75.

Šv. Kalėdų ir Naujų Metų proga nuoširdžiai sveikinu visas kuopos veikėjas ir visas nares, linkėdama dar didesnio pasisekimo 1950 metų veikime.

— Korespondentė

Springfield, Illinois

Užuojautos

Reiškiamo užuojautos Teklei Gedaminskienei ir jos šeimai, kurių vyras ir tėvas mirties pašauktas į amžinatvę.

Reiškiamo užuojautos Onai Bernotienei ir jos šeimai, kurių vyras ir tėvas po ilgos ligos baigė žemiškąją kelionę.

— o —

E. Velčauskienė, duktė kuopos darbščios narės Ver. Šimkienės (buv. Stimburienės) jau mėnuo kaip serga. Ilgai gulėjo ligninėj, o dabar jau grįžo į namus.

Prašome Dievo, kad ji greit pasveiktų.

— Korespondentė

"Mumyse neturi būt abejonės, kad divorsai ir perskyros yra kalti dėl tamsiausių blogumų mūsų šiandieninėj visuomenėj".

— Anglijos princesė Elzbieta

Vyrai ne visada myli tą, kurią jie gerbia; o moterys gerbia tik tą, kurį myli.

— S. Dubau

Mūsų Virtuvė

Kūčių Stalas

Kūčių stalas — toks yra nusistovėjęs paprotys, tokie visiems žinomi reikalavimai, kad juos aiškinti lyg ir nebevertėtų. Pagal Lietuvos papročius, stalas nubarstomas šieniu ir padengiamas balta staltiese. Pakraščiais išdėstoma po porą arba daugiau viena ant kitos lėkščių tiek, kiek asmenų valgys kūčias. Stalo vidury pastatomas kryžius, o ant gražiai eglučių šakomis papuoštos lėkštės dedama “Dievo Pyragai” — plotkelės. Kitose vietose jau paruošti kūčių valgiai.

Po maldos, kurią paprastai atkalba namo šeimininkas, pirmiausiai pasidalinama “Dievo Pyragais”, paskui pradedama valgyti. Pirmiausiai valgoma silkės, paskui keičiama lėkštės žuvei, barščiams ir kitiems valgiams. Ant pat galo valgoma saldieji valgiai.

Keptos Silkės

Išmirkyti gerai silkes ir išrinkus kaulus bei nulupus reikia smulkiai sukapoti. Išmirkyti piene baltos duonos ir įdėti į silkę. Po to dar įmušti porą kiaušinių. Gerai viską išmaišius, pabarstant miltais daryti piršto didumo mažas silkutes, pabarstyti miltais ir kepti svieste.

Sunka prie tokių silkių tinka su grybais arba rugštis su citrina. Daroma taip. Šaukštą sviesto paspirginti su šaukštu miltų įdedant svogūno. Košę praskiesti ta sultimi, kurioje virė grybai (geriausiai baravykai, jei jų galima gauti). Minkštai išvirus grybus reikia sumalti, sudėti į sultį, įdėti šaukštą smetonos, užvirinti ir taip pagaminta sultimi užpilti iškeptas silkes.

Citrininė sultis daroma panašiai, tik vieton grybų įmesti keletą griežinėlių citrinos ir praskiesti pienu. Tinka ir smetona.

Vyniota Silkė (Rompolsai)

Pusiaus perskeltos silkės be kaulų vidurinę pusę patepti garstyčių košele, užbarstyti pipirų, įdėti žalių svogūnų ir suvynioti į roliukę. Galą persmeigti gvazdikėlio galvute, ir užpilti marinatą su daug svogūnų. Galima dar įpilti šaukštas alyvos.

Marinata daroma sekančiai. Į vandenį įdėti abiejų rūšių pipirų, laurų lapelių ir plonai supiaustyto svogūno. Pavirinti ant ugnies 15 minutų. Paskui įpilti pagal skonį acto (vinigerio) ir ataušinti.

Karališki Ryžiai

Išvirti piene ryžius (įdėjus druskos ir truputį cukraus), nusunkti ir atšaldyti. Paskui ryžius užpilti smetone, kremu ir dar sušaldyti, kad visiškai sustingtų, o po to duoti į stalą.

Citrinos Sriuba

Pirmiausia išvirinti bulioną, su mėsa ir daržovėmis. Paskui imti smetonos, įplakti keturių kiaušinių trynius, išmaišyti su smetona, įpilti citrinos sulties arba įdėti supiaustytos citrinos ir sumaišyti su bulionu. Į tą sriubą dedama ryžių kruopų.

Zrazai Su Kopustais Kitaip

Sąjungietės moka pagaminti skanius zrazus įvyniodamos maltą mėsą į pašutintų kopūstų lapus. Pabandykite pagaminti zrazus kitaip.

Pirmiausiai susižymėkite dėjimą. Mėsos (jautienos) imti tiek, kiek rei-

kie šeimynai. Mėsa turi būti plonai supiaustyta arba mediniu plaktuku išmušta.

Pagal mėsos kiekį reikia imti kopūsto galvą, ją perpiauti į kelias dalis ir pusiau išvirti. Išėmus iš vandens kopūstus reikia gerai nusunkti, paskui išpiaustyti kotus ir smulkiai sukapti. Į kopūstus pridėti druskos pagal skonį, pipirų, smulkiai supiaustyto ir svieste pakepinto svogūno (cibulio), įtarkuoti baltos duonos, įmušti porą kiaušinių ir visą tešlą gerai išmaišyti. Paskui tos tešlos dėti ant plonos mėsos, suvynioti, perrišti siūlu arba persmeigti "tutpikiu", sudėti į indą ir parausvinti svieste arba taukuose. Paskui užpilti buliono, galima ir vyno (jei po ranka randasi), indą uždengti ir troškinti ant nedidelės ugnies. Kiek vėliau galima įdėti grybų ir nuskustų bulvių.

Duodant į stalą galima įspausti kiek citrinos sunkos, jei kam patinka.

Kimštos Bulvės

Imti po porą (jei mažesnės — po tris) bulves kiekvienam asmeniui, nuskusti, nupiauti viršūnes ir išgręžti vidurius, kuriuos paskui reikia prikimšti sekančiu kamšalu: išmirkytos silkės, virtų grybų ir kietai virtų kiaušinių. Viską gerai sukapti, išmaišyti, pridėti smulkiai piaustyto svogūno, pipirų ir prikimšti bulves. Paskui uždėti ant bulvių jų viršūnes, persmeigti šakaliuku (tutpiku), įdėti į puodą, užpilti kiek vandens, įdėti sviesto ir šutinti. Baigiant tušti užpilti rugščios smetonos ir šiltas duoti į stalą.

— o —

Prieš karą Vokietijoje buvo virš penki milijonai moterų žemės ūkio darbuose, apie penkioliką tūkstančių buvo dailininkių ir netoli vieno tūkstančio žymių žurnalistų bei autorių.

Naudinga Žinoti

Cabbage Juice No Cure

(Science Service) — Stomach ulcer patients who drink cabbage juice may feel better, but medical authorities doubt whether the cabbage juice will cure their ulcers.

The cabbage-juice-for-ulcers vogue apparently started from a report of Dr. Garnett Cheney of Stanford University School of Medicine. He treated thirteen peptic ulcer patients with fresh cabbage juice and reported their ulcers healed faster than on standard ulcer treatments. In six of the patients the average healing time for the ulcers was 7.3 days.

"In the absence of controlled evidence, there is no reason to attach much significance to the Cheney report", Dr. Morris Fishbein, editor of The Journal of the American Medical Association comments. "Anything which will dilute the acid or cover the ulcer will bring relief, but this is not a cure of ulcer."

— o —

Nagų polišių (enamel) nuo vilninių kaurų galima nuimti vartojant tą patį skiedinį (polish remover). Pališo taškas reikia palengva trinti iki visai išnyksta.

— o —

Žalios žolės dėmės iš bovelninių drabužių išsiplauamos su sūriu šiltu vandeni. Arba galima ir su spiritu sudrėkinti ir sausu skudurėliu valyti. Ypač patartina spiritu imti iš vilninių medžiagų.

— o —

Ar žinojai tą apie kiaušinius. Nešvarūs kiaušiniai, surinkti iš vištinių, ir paskui plaunami ruošiant nešvarumo, greičiau genda negu švarūs, kurių nereikia valyti.